

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PATENTŲ ĮSTATYMO VII SKIRSNIO PAKEITIMO BEI PAPILDYMO IR ĮSTATYMO
PRIEDO PAPILDYMO
ĮSTATYMAS**

2006 m. birželio 8 d. Nr. X-649
Vilnius

(Žin., 1994, Nr. [8-120](#), Nr. [89-1713](#); 2000, Nr. [54-1560](#), Nr. [113-3612](#); 2001, Nr. [94-3308](#); 2005,
Nr. [85-3135](#))

1 straipsnis. VII skirsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti bei papildyti VII skirsnį ir jį išdėstyti taip:

**„VII SKIRSNIS
GINČŲ NAGRINĖJIMAS. TEISIŲ GYNIMAS**

40 straipsnis. Institucijos, nagrinėjančios ginčus dėl išradimų teisinės apsaugos

Ginčus dėl išradimų patentavimo ir naudojimo nagrinėja šios institucijos:

1) Valstybinio patentų biuro Apeliacinis skyrius – ginčus dėl išradimo patentavimo, kilusius iki patento išdavimo;

2) Vilniaus apygardos teismas ginčus dėl:

Valstybinio patentų biuro Apeliacinio skyriaus sprendimų;

patentinės paraiškos ar patento nuosavybės teisės pripažinimo kitam asmeniui;

išduoto patento pripažinimo visiškai ar iš dalies negaliojančiu;

paskelbtos patentinės paraiškos, kuriai suteikta laikina apsauga, pažeidimo;

išduoto patento pažeidimo;

patento pažeidimo fakto nebuvimo nustatymo;

licencijų, nurodytų šio įstatymo 38 straipsnyje, išdavimo, panaikinimo ir sąlygų pakeitimo;

patento panaikinimo.

Ginčai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl leidimo naudoti patentuotą išradimą suteikimo, patentuoto išradimo naudojimo su Vyriausybės leidimu sąlygų pakeitimo, atlyginimo patentuoto išradimo savininkui už tokio patento naudojimą dydžio nustatymo bei leidimo panaikinimo sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.

41 straipsnis. Teisių gynimo būdai

Pareiškėjas, patento savininkas arba jų teisių perėmėjai, gindami savo teises, taip pat išimtinių licencijų licenciatai, gindami jiems suteiktas teises, įstatymų nustatyta tvarka turi teisę kreiptis į teismą ir reikalauti:

1) pripažinti teises;

2) įpareigoti nutraukti neteisėtus veiksmus;

3) uždrausti atlikti veiksmus, dėl kurių gali būti realiai pažeistos teisės arba atsirasti žala;

4) atlyginti turtinę žalą, įskaitant negautas pajamas ir kitas turėtas išlaidas;

5) taikyti kitus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus teisių gynimo būdus.

Siekdamas užtikrinti įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus, taip pat draudimo atlikti veiksmus, dėl kurių gali būti realiai pažeistos teisės arba atsirasti žala, vykdymą, teismas šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų asmenų prašymu gali įpareigoti pažeidėją tiems asmenims pateikti tinkamą galimos žalos kompensavimo užtikrinimą.

Kai asmens, kuriam priimamas įpareigojimas nutraukti neteisėtus veiksmus ar kuriam taikomos 41⁴ straipsnyje nurodytos atkuriamosios priemonės, veiksmuose nėra kaltės dėl šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimo, teismas šio asmens prašymu gali įpareigoti jį sumokėti

nukentėjusiai šaliai piniginę kompensaciją, jeigu taikant šioje straipsnio dalyje nurodytus teisių gynimo būdus atsirastų neproporcingai didelė žala tam asmeniui ir jeigu pinigine kompensacija nukentėjusiai šaliai yra priimtina ir pakankama.

Šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodyti asmenys, gindami savo teises, turi teisę kreiptis į teismą ir reikalauti uždrausti tarpininkui teikti paslaugas tretiesiems asmenims, kurie šiomis paslaugomis naudojami pažeisdami šio įstatymo nustatytas teises. Šis draudimas apima su šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimu susijusios informacijos perdavimo sustabdymą arba, jei tarpininkas techniškai gali tai atlikti, tokias teises pažeidžiančios informacijos pašalinimą, arba draudimą gauti šias teises pažeidžiančią informaciją. Toks teismo sprendimo įvykdymas neatleidžia tarpininko nuo atsakomybės už veiksmus ar neveikimą, susijusius su tokios informacijos laikymu ar perdavimu, buvusiu iki šio sprendimo įsigaliojimo.

Jeigu patento objektas yra gaminio gamybos būdas ir atsakovo gaminamas gaminy yra tapatus patentuotu gamybos būdu pagamintam gaminiui arba yra pagrindas manyti, kad jis gaminamas pažeidžiant patentą, o ieškovas negali nustatyti, koku būdu pagamintas gaminy, tai atsakovas privalo įrodyti, kad tapataus gaminio gamybos būdas yra kitoks negu patentuotasis būdas.

Kai pateikiami įrodymai, kad tapataus gaminio gamybos būdas yra kitoks negu patentuotasis būdas, turi būti užtikrinta atsakovo gamybos ir komercinių paslapčių apsauga.

41¹ straipsnis. Teisė gauti informaciją

Nagrindamas ginčą dėl šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimo, teismas, remdamasis ieškovo pagrįstu prašymu, teismo proceso metu gali įpareigoti asmenis nedelsiant pateikti informaciją apie šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiančių prekių ir paslaugų kilmę ir platinimo būdus, ypač:

1) šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiančių prekių gamintojų, platintojų, tiekėjų ir kitų ankstesnių valdytojų, taip pat didmenine bei mažmenine prekyba užsiimančių asmenų, kuriems buvo skirtos nurodytos prekės, vardus (pavadinimus) ir adresus;

2) duomenis apie pagamintų, patiektų, gautų ar užsakytų šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiančių prekių kiekį ir kainą, kuri buvo sumokėta ar turėjo būti sumokėta už tas prekes.

Pateikti šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytą informaciją gali būti įpareigoti šio įstatymo nustatytų teisių pažeidėjai, kiti asmenys, kurie turi komerciniais tikslais savo žinioje šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiančias prekes, kurie komerciniais tikslais naudojami šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiančiomis paslaugomis arba kurie komerciniais tikslais teikia paslaugas, kurias tretieji asmenys naudoja darydami šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimą, taip pat tie, kurie nurodytų asmenų nurodymu dalyvauja gaminant ar platinant šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiančias prekes arba teikiant šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiančias paslaugas.

41² straipsnis. Įrodymai

Teismas šalies, kuri pateikė visus pagrįstai turimus ir jos reikalavimus pakankamai pagrindžiančius įrodymus ir kuri nurodė priešingos šalies turimus ir jos reikalavimus pagrindžiančius įrodymus, prašymu Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka gali išreikalauti iš priešingos šalies šios turimus prašomus įrodymus, jeigu garantuojama konfidencialios informacijos apsauga. Teismas pakankamą gaminių skaičiaus atrankinę dalį laiko įtikinamu įrodymu, kad buvo pažeistos šio įstatymo nustatytos teisės.

Jeigu šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimas padarytas komerciniais tikslais ir yra šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytos sąlygos, teismas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka iš priešingos šalies gali išreikalauti banko, finansinius ar komercinius dokumentus, jei garantuojama konfidencialios informacijos apsauga. Jeigu tokie įrodymai per teismo nustatytą terminą nepateikiami be svarbių priežasčių arba atsisakoma leisti jais pasinaudoti, teismas turi teisę priimti sprendimą remdamasis jam pateiktais įrodymais.

41³ straipsnis. Laikinosios apsaugos ir įrodymų užtikrinimo priemonės

Laikinių apsaugos ir įrodymų užtikrinimo priemonių taikymą reglamentuoja Civilinio proceso kodeksas ir šis įstatymas.

Kai yra pakankamas pagrindas įtarti, kad buvo šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimas, teismas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka gali taikyti laikinąsias apsaugos priemones, būtinas užkirsti kelią gresiantiems neteisėtiems veiksams, neteisėtiems veiksams skubiai nutraukti ir teismo galutiniam sprendimui įvykdyti, tai yra:

- 1) uždrausti asmenims daryti gresiantį šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimą;
- 2) įpareigoti asmenis laikinai nutraukti šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimą;
- 3) uždrausti tarpininkui teikti paslaugas tretiesiems asmenims, kurie šiomis paslaugomis naudojami pažeisdami šio įstatymo nustatytas teises;
- 4) areštuoti, uždrausti, kad patektų į apyvartą, arba išimti iš apyvartos šio įstatymo nustatytų teisių objektų kopijas ir prekes, jeigu įtariama, kad jos pažeidžia šio įstatymo nustatytas teises;
- 5) areštuoti šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimu įtariamų asmenų turtą, kurį turi jie arba tretieji asmenys, įskaitant banko ir kitų kredito įstaigų sąskaitas; taip pat reikalauti pateikti banko, finansinius ar komercinius dokumentus ar sudaryti galimybę susipažinti su šiais dokumentais, jeigu pažeidimas padarytas komerciniu tikslu;
- 6) taikyti kitas Civilinio proceso kodekso nustatytas priemones.

Jeigu pritaikytos šio straipsnio antrosios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytos laikinosios apsaugos priemonės yra pažeidžiamos ar šis pažeidimas tęsiamas, teismas gali įpareigoti pažeidimo padarymu įtariamus asmenis pateikti tinkamą galimos žalos kompensavimo užtikrinimą asmeniui, prašiusiam taikyti laikinąsias apsaugos priemones.

Teismas turi teisę įpareigoti asmenį, kuris prašo taikyti laikinąsias apsaugos priemones, pateikti visus pagrįstai turimus įrodymus, galinčius pakankamai įtikinti, kad jis ar asmuo, kurio interesais prašoma taikyti laikinąsias apsaugos priemones, yra šio įstatymo nustatytų teisių turėtojas ar naudotojas ir kad pareiškėjo teisės pažeidžiamos arba kad gresia toks pažeidimas.

Teismas asmens, pateikusių visus pagrįstai turimus ir jo reikalavimus pagrindžiančius įrodymus, kad buvo pažeistos arba gresia, kad bus pažeistos, šio įstatymo nustatytos teisės, prašymu gali taikyti laikinąsias apsaugos ir įrodymų užtikrinimo priemones, jeigu garantuojama konfidencialios informacijos apsauga, ir taip užtikrinti su įtariamu pažeidimu susijusius įrodymus, tai yra:

- 1) išsamiai aprašyti šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiančias prekes ir jas sulaikyti arba tik aprašyti;
- 2) areštuoti šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiančius gaminius, prirėkus – medžiagas ir priemones, kurios yra naudojamos jų gamybai ir (arba) platinimui, bei su jomis susijusius dokumentus ir juos paaimti;
- 3) taikyti kitas skubias ir veiksmingas laikinąsias priemones, numatytas Civilinio proceso kodekse.

Laikinosios apsaugos ir įrodymų užtikrinimo priemonės gali būti taikomos nepranešus atsakovui ir jo neišklausius, ypač tais atvejais, kai delsimas galėtų padaryti nepataisomą žalą pareiškėjui arba kai įrodoma grėsmė, kad įrodymai gali būti sunaikinti. Kad laikinosios priemonės taikomos nepranešus atsakovui ir jo neišklausius, atsakovui turi būti pranešta nedelsiant, t. y. iš karto tas priemones pritaikius. Šalių prašymu, įskaitant teisę būti išklaustyti, laikinosios apsaugos priemonės gali būti peržiūrėtos siekiant per protingą terminą po pranešimo apie priemonių pritaikymą nuspręsti, ar šios priemonės turi būti pakeistos, panaikintos ar patvirtintos.

Jeigu teismas taikytas laikinąsias apsaugos ar įrodymų užtikrinimo priemones panaikina arba jos tampa nepagrįstos dėl asmens, kuris kreipėsi dėl tų priemonių taikymo, veikimo ar neveikimo, arba įsiteisėja teismo sprendimas, nustatantis, kad šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimo ar pažeidimo grėsmės nebuvo, arba asmuo, kuris kreipėsi dėl laikinių apsaugos ar įrodymų užtikrinimo priemonių taikymo, per teismo nustatytą terminą nepareiškia ieškinio, atsakovas turi teisę reikalauti atlyginti žalą, atsiradusią dėl tų priemonių taikymo.

41⁴ straipsnis. Atkuriamosios priemonės

Šio įstatymo 41 straipsnio pirmojoje dalyje nurodyti asmenys turi teisę kreiptis į teismą ir reikalauti atšaukti, išimti iš apyvartos gaminius (prekes) taip, kad jiems nebūtų padaryta žala ir būtų užtikrinta jų teisių apsauga (pvz., perdirbti į kitas prekes ar taikyti panašias priemones), ar sunaikinti gaminius (prekes), kuriuos teismas nustatė kaip pažeidžiančius šio įstatymo nustatytas teises, o prireikus – ir medžiagas bei priemones, daugiausia naudojamas nurodytiems objektams sukurti ar gaminti.

Šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytos priemonės taikomos nepaisant kitų asmens, prašančio taikyti šias priemones, žalos, atsiradusios dėl jo teisių pažeidimo, atlyginimo reikalavimų. Šios priemonės taikomos neatlygintinai, pažeidėjo lėšomis, atsižvelgiant į padaryto pažeidimo sunkumo ir taikomos priemonės santykį bei trečiųjų asmenų teisėtus interesus.

41⁵ straipsnis. Turtinės žalos atlyginimas

Turtinės žalos atlyginimo tvarką reglamentuoja Civilinis kodeksas ir šis įstatymas.

Nustatydamas dėl šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimo faktiškai atsiradusios žalos (nuostolių) dydį, teismas atsižvelgia į pažeidimo esmę, padarytos žalos dydį, negautas pajamas, turėtas išlaidas, kitas svarbias aplinkybes. Pažeidėjo gauta nauda šio įstatymo 41 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų asmenų reikalavimu gali būti pripažinta nuostoliais. Neteisėti gaminiai (prekės) gali būti perduoti tų teisių turėtojams šių prašymu.

Šio įstatymo 41 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų asmenų negautų pajamų dydis nustatomas atsižvelgiant į tai, kokios pajamos būtų gautos teisėtai naudojant išradimą (t. y. į atlyginimą, kuris paprastai mokamas už teisėtą išradimo naudojimą), taip pat į konkrečias aplinkybes, kurios galėjo sudaryti sąlygas pajamoms gauti (teisių subjektų atlikti darbai, panaudotos priemonės, derybos dėl išradimo naudojimo sutarčių sudarymo ir kita).

Vietoj žalos (nuostolių), faktiškai atsiradusios dėl šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimo, atlyginimo šio įstatymo 41 straipsnio pirmojoje dalyje nurodyti asmenys gali reikalauti atlyginimo, kuris turėjo būti sumokėtas, jeigu pažeidėjas būtų teisėtai naudojęs išradimą (t. y. gavęs leidimą), o kai yra pažeidėjo tyčia ar didelis neatsargumas, – iki dviejų kartų didesnio šio atlyginimo.

Kai pažeidėjas atlieka veiksmus nežinodamas ir negalėdamas žinoti, kad jis pažeidžia šio įstatymo nustatytas teises (t. y. jo veiksmuose nėra kaltės), teismas šio įstatymo 41 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų asmenų reikalavimu gali išreikalauti iš pažeidėjo gautą naudą. Pažeidėjo gauta nauda laikoma visa tai, ką pažeidėjas sutaupė ir (ar) gavo pažeisdamas šio įstatymo nustatytas teises. Pažeidėjo gauta nauda nustatoma ir išieškoma neatsižvelgiant į tai, ar pats teisių subjektas tokią naudą, kokią gavo pažeidėjas, būtų gavęs, ar ne. Nustatant pažeidėjo gautą naudą, teisių subjektas turi pateikti tik tuos įrodymus, kurie patvirtintų pažeidėjo gautas bendras pajamas; kokia yra pažeidėjo grynoji nauda (nauda atskaičius išlaidas), turi įrodyti pats pažeidėjas.

41⁶ straipsnis. Teismo sprendimo paskelbimas

Sprendimą dėl šio įstatymo nustatytų teisių pažeidimo priimančias teismas šio įstatymo 41 straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų asmenų prašymu gali įpareigoti pažeidėją savo lėšomis paskelbti informaciją apie priimtą sprendimą, įskaitant viso ar dalies sprendimo paskelbimą visuomenės informavimo priemonėse ar kitokiu būdu. Teismo sprendimas arba informacija apie priimtą teismo sprendimą gali būti paskelbta po teismo sprendimo įsiteisėjimo, jeigu teismas nenustato kitaip. Teismo sprendimo paskelbimo būdas ir kiek skelbti nustatoma pačiame sprendime. Šio įstatymo 41 straipsnio pirmojoje dalyje nurodyti asmenys gali reikalauti, kad pažeidėjas iš anksto sumokėtų į teismo nurodytą sąskaitą pinigų sumą, reikalingą informacijai apie priimtą teismo sprendimą ar teismo sprendimui paskelbti.

41⁷ straipsnis. Patento pažeidimo fakto nebuvimo nustatymas

Suinteresuotas asmuo turi teisę pareikšti ieškinį, prašydamas teismo nustatyti, kad jo veikla nepažeidžia savininkui išduoto patento.

Suinteresuotam asmeniui įrodžius, kad jo veikla nepažeidžia išduoto patento, teismas

sprendimu nustato patento pažeidimo nebuvimo faktą.

Patento savininkas apie iškeltą bylą dėl patento pažeidimo nebuvimo fakto nustatymo privalo informuoti visus licenciatus. Licenciatai turi teisę, jeigu licencinėje sutartyje nenumatyta kitaip, dalyvauti nagrinėjant šią bylą.

42 straipsnis. Muitinės priežiūros priemonių taikymas

Šio įstatymo nustatytas teises pažeidžiantiems gaminiams (prekėms), kurie importuojami iš trečiųjų valstybių į Lietuvos Respubliką arba iš jos eksportuojami į trečiąsias valstybes, turi būti taikomos Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytos muitinės priežiūros priemonės.“

2 straipsnis. Įstatymo priedo papildymas 4 punktu

Papildyti Įstatymo priedą 4 punktu:

„4. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS